

Jonathan Motzfeldt, landsstýrformaður í Grønlandi:

Góðir møguleikar fyri samarbeiði millum Grønland og Føroyar á fiskivinnuøkinum

— Økist toskafiskiskapurin í grønlenskum sjógvi, kemur tað eisini føroyingum til góðar

«Tað skuldu avgjørt verið møguleikar fyri føroyingar og grønlendingar at samstarvast um kongafiska- og lodnuveiduna í grønlenskum sjógvi, tí vit hava ikki tann neyðuga kapasitetin fyri at veiða hesi fiskasløgini undir Grønlandi. Nú tykist sum um toskurin kemur aftur, sjálvt um nøgdin enn eru smáar. Fer toskafiskiskapurin at økja á okkara leiðum, so skuldi eisini verið góðir møguleikar fyri samarbeiði við føroyingar á hesum øki. Atli Dam, lögmaður, hevur bjóðað mæð og íslenska forsætisráðharranum til ein norðuratlantískan toppfund í Tórshavn í summar. Vit fara at koma og fáa vit høvi at samráðast um trupulleikarnar, vit hava havt við tí vánaliga fiskiskapinum, og vit fara eisini at tosa um, hvørjar

møguleikar vit hava fyri at loysa hesar trupulleikar saman», segði Jonathan Motzfeldt, landsstýrformaður í Grønlandi, fyri Sosialinum. Motzfeldt umboðaði Grønland á stevnuni «Olja og fiskur», sum varð sett í Norðurlandahúsinum mikudagin. Við á hesi stevnu var eisini íslenski fiskimálaráðharrin, Matthias A. Mathiesen. Spurdur um føroyingar hava nakrar møguleikar at fáa fleiri toskavotur undir Grønlandi, segði Motzfeldt, at grønlendingar nú hava fingið trý portugisisk skip, sum ætlanin er at nýta sum «fabriks»skip undir Grønlandi. «Vit kunnu eisini samarbeiða við føroyingar um toskaveiduna, sjálvandi treytað av at veiðan økist í grønlenskum sjógvi», segði landsstýrformaðurin. «Vit

mugu tíverri ása, at toskaveiðan hevur minkað nógv og hetta hevur sjálvsagt verið ein dyggur smeytur fyri grønlenska búskapin. Nú tykist sum um toskurin kemur aftur, men nøgdin, sum verða veiddar, eru heilt smáar enn. Vit ása, so muleiðis, at besta samarbeiðið, vit hava havt við føroyingum, er innan toska- og rækjufiskiskapin. Vit hava útbýgt rækjutrolarnar so nógv vit hava kunnað, og eg haldi ikki, at vit fara at byggja fleiri stórar rækjutrolarar, tí í løtuni hava vit yvirkapasitet á hesum økinum. Vit hava eisini havt gott samarbeiði við føroyingar í samband við veiðuna av lodnu og kongafiski. Samarbeiði á fiskivinnuøkinum er ímillum tey mál, Atli Dam, eg og Thorsteinn Pálsson, íslenski forsætisráðharrin,

fara at tosa um her í Tórshavn seinast í juli mánaði, møguliga saman við okkara fiskimálaráðharrum».

Føroyingahavnin ikki áhuga í løtuni

Eru grønlendingar áhugaðir fyri Føroyingahavnini?

«Nei, ikki beint nú, tí stóðan er tann, at vit kunnu ikki brúka hana. Vit hava jú ongan tosk fingið. Hinvegin er greitt, at kemur toskurin aftur og kunnu vit brúka okkurt í Føroyingahavnini, so eru vit til reiðar at tosa um tað. Okkum vantar jú eisini kapasitet. Tað var tí vit fingið tey portugisisku skipini. Alt velst um hvussu toskafiskiskapurin verður. Vit vita ikki um tann eitt sindur økta toskaveiðan bert er lutfyrbrigdi, og tí kunnu vit einki lova. Vit vóna sjálv-

andi tað besta, men samstundis ása, at hóast toskafiskiskapurin er frægari nú enn hann hevur verið, so er hann als ikki góður enn».

Hvussu eru búskaparlígu útlitini í Grønlandi í løtuni?

«Vit fáa iskoyti úr Danmark, og vit gjalda sjálvi skatt og avgjöld. Inntil seinasta ár hevur verið javnvág í okkara búskapi, men í hesum ári verður tað fyrstu ferð neyðugt fyri okkum at fara út á altjóða lánmarknaðin fyri at læna pengar. Vit hava ongantíð fyrr lænt pengar, hvorki úr Danmark ella okkara egna bankum. Men sum stóðan er nú hava vit brúk fyri umleið 600 mill. kr. til iløgur. Hesin peningur skal ikki nýtast til rakstur av landinum. Hann skal brúkast til at nútímansgera fiskiflotan og flakavirkini og fyri at stuðla vinnulivinum og útflutningsvirkseminum. Soleiðis royna vit at tryggja okkum, at peningurin kemur inn aftur».

Klára seg uttan EF

Hvørja stóðu hevur Grønland til innara marknaðin í EF?

«Limaskapurin í EF hevur elvt til stórar trupulleikar fyri okkum. Eg havi sjálvur upplivað at standa uttanfyri EF, síðani at vera í EF í 10 ár og endiliga at sleppa út aftur. Eg haldi ikki, at limaskapurin í EF er tað mest spennandi, vit hava upplivað í Grønlandi. Í roynd og veru upplivdu vit nógv ferðir hendan limaskap sum eina marru. Vit eru rættir og slættir pinkulingar í mun til ta stóru EF-fyrirsitingina og hinar limatjóðirnar, sum litið og einki kenna til Grønland. Samstundis er áhugin fyri Grønlandi, grønlenskum áhugamáli, ógvuliga avmarkaður

innan EF. Vit kendu okkum sum ein fremmandan innan hendan felagsskap, soleiðis at tað var bert ein lætti at sleppa burturúr honum aftur».

Metir tú, at Grønland kann standa uttanfyri EF aftaná 1992?

«Tað haldi eg at vit kunnu. Vit hava ikki fingið minni tilskot frá EF eftir at vit komu út, teir gjalda jú fyri fiskirættindini, og teir veiða ikki allan tann fisk, teir hava krav uppá. Okkara fiskiskapur hevur eisini verið ógvuliga svingandi. Eg haldi eisini, at tað er betri at standa uttanfyri og gera sáttmálar til bert 2 ella 5 ár í senn, istaðin fyri at vera varandi bundin til EF».

Felags áhugamál

Tú var seinast í Føroyum í 1973 við eini sendinevnd frá grønlenska landsráðnum. Hvát heldur tú um gongdina í Føroyum síðani tá?

«Eg haldi, at tað er hent heilt nógv í Føroyum síðani vit vóru her í byrjanini av 70-unum. Eg fylgi eisini sera væl við tí, sum hendir í Føroyum, tí samskiftini millum Føroyar og Grønland eru vörðini so nógv neyvari, og eg rokni við, at okkara góða samarbeiði heldur fram».

Hvørji útlit eru fyri arbeiðs- og mentanarlíggum samstarvi millum Føroyar og Grønland?

«Vit hava góðar møguleikar at samarbeiða á fiskivinnuøkinum eftir at Grønland slepti sær burturúr EF. Vit hava fiskiveiðusáttmála til 5 ár, sum gongur út næsta ár, og eg rokni við, at hetta gevur okkum eisini betri møguleikar at kunna tosa við føroyingar um felags áhugamál. Innanfyri mentanarlíga økið er neyðugt at vit sum tjóðir inspirera hvørja aðra til at varðveita okkara egna mentan. Vit eru tilsvarandi

